

A Fővárosi Ítéletábrla a személyesen eljáró I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) felperesnek - a **fél neve** (fél címe, ügyintéző: ... kamarai jogtanácsos) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása iránt indított perében - amely perbe a dr. Sarkadi Julianna ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperesi beavatkozó neve (alperesi beavatkozó címe)** az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2017. június 20. napján kelt 5.P.24.957/2015/24. számú ítélete ellen az alperes részéről 26. és 34. sorszám alatt, az alperesi beavatkozó részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és mellőzi a felperes élethez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi személyenként az alperest és a beavatkozót, hogy - 15 napon belül - fizessenek meg a felperesnek 5.000 (Ötezer) forint fellebbezési eljárási költségét.

Kötelezi a beavatkozót, hogy fizessen meg - felhívásra - az állam javára 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket; a további le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2015. január 19-én a munkahelyén rosszul lett, déltájban hazavitték. A háziorvosa javaslatára, nem szűnő görcsei miatt 17 óra 45 perckor jelentkezett az alperes sürgősségi osztályán. A hasa meteorisztikus, bélhangjai élénkek voltak, ujjal történő végbélvizsgálatot követően a végbélben székletmaradványt találtak. Két alkalommal kapott kúpot, amelynek hatására szubjektív panaszai enyhültek, hányt is. A kezelőorvosa No-Spa, valamint Algopyrin injekcióval enyhítette fájdalmát, gyomorrontás diagnóziisa miatt kímélő diétát javasolt azzal, hogy a panaszok ismételt fennállása esetén gyomor-bélrendszeri betegségekkel foglalkozó szakrendelésen jelenjen meg. A felperes azonban otthonában hányt, a hasa görcsölt, lázas volt, széklete nem volt és nála haspuffadás alakult ki. Hajnali hányadékában már fekete szemcséket is látott, ezért férje, 2015. január 21-én hajnali öt óra tájban, a ... szállította. Az elvégzett vizsgálatok a vékonybél elzáródását mutatták, ezért este megműtötték. A műtétet követő szak eseménytelenül zajlott, a belpasszázs rendeződött. A hasüreg műtéti feltárása a felperesnél egészségkárosodást nem okozott. Az alperesi ellátás során a felperes nem volt közvetlen életveszélyes állapotban, sem szepikus állapotban. Az valószínűsíthető, hogy az első ellátás során az ileus már részleges formában fennállhatott, és a későbbiekben vált

teljessé.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a panaszainak megfelelő, szükséges vizsgálatok elvégzését elmulasztotta, így az általa felállított diagnózis sem lehetett megalapozott. Az ileus halálhoz vezető állapotot jelenthet, de az alperes mulasztása miatt az azonnali műtét elvégzésére nem került sor. Állítása szerint életveszélyes, szepszikus állapotba került az alperes mulasztása folytán. Az alperest ezen túlmenően 600.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állítása szerint a felperest az alperesi egészségügyi ellátással okozati összefüggésben semmilyen kár nem érte, nála egészségkárosodás, szepszikus állapot nem alakult ki. Az alperes nem sértette meg a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát.

A beavatkozó csatlakozott az alperes érdemi ellenkérelméhez.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes 2015. január 19-én történt sürgősségi ellátása során nem az elvárható gondosság elve szerint járt el, és ezzel megsértette a felperes élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 500.000 forint sérelemdíjat és 90.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint az alperes köteles az államnak megfizetni 163.573 forint szakértői költséget.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként úgy foglalt állást, hogy az alperes nem végezte el azokat a laboratóriumi, illetve képalkotó diagnosztikus vizsgálatokat, amelyek a felperes megbetegedésének pontos diagnózisához elengedhetetlenek lettek volna. Ennek hiányában téves diagnózist állapított meg. A fizikális vizsgálatok alapján felállított kórisme nem volt megalapozott, az ambuláns lap adatai sem tükrözik az ellátás folyamatát. Mindezek megalapozzák annak megállapítását, hogy az alperes a felperes ellátása során nem az elvárható gondossággal járt el. Álláspontja szerint a jogsértés ténye önmagában, bizonyított hátrány nélkül is szankcionálható sérelemdíjjal. A törvény pusztán a jogsértés ténye alapján, alanyi jogot teremtett a sérelemdíjra, az elsőfokú bíróság ezért a felperes javára mérlegeléssel 500.000 forint sérelemdíjat ítelt meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, és annak megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés meghozatalát kérte. Hangsúlyozta, hogy az élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jog megsértésének hiányában nem állnak fenn az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezésének feltételei, tekintettel arra, hogy az alperesi ellátással összefüggésben a felperes általános egészségi állapota érdemben nem romlott, az alperesi ellátás folytán a felperes sem szepszikus állapotban nem volt, sem közvetlen életveszélyes állapotba nem került. Sérelmezte ennek kapcsán, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, nem tért ki arra, hogy a felperesnél miben testesült meg az élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértése. Nem derül ki az sem az elsőfokú bíróság ítéletéből, hogy a szakkérdésben adott megállapításokat mely okból vetette el, és azt sem indokolta, hogy a sérelemdíj összegszerűségét mely szempontok alapozták meg. Másodlagos fellebbezési kérelme a sérelemdíj mérséklésére, harmadlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult.

Az alperesi beavatkozó elsődlegesen ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan a sérelemdíj összegének leszállítását kérte 100.000 forintra, tekintettel arra, hogy az adott esetben nem keletkezett semmilyen kára a felperesnek; sem az egészsége, sem egyéb személyiségi jogai nem sérültek az alperesi ellátás következtében.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezése kisebb részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett a megítéltet meghaladóan keresetet elutasító rendelkezése, amelyet a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintett [a per megindítása idején hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 228. § (4) bekezdés].

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a perbeli jogvitában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek (Eütv.) az alperes által nyújtott ellátás idején hatályos 244. § (2) bekezdése szerint az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigényekre, illetve a személyiségi jogsértések esetén követelhető igényekre a Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre, valamint a személyiségi jogok megsértésének szankcióira (Ptk. 2:51-53. §) vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. A perben feltárt adatok, a perben kirendelt szakértő aggálytalan véleménye alapján ugyanis nem vonható kétségbe, hogy az alperes a felperes 2015. január 19-ei ambuláns ellátása során felróhatóan járt el, részletes kórelőzményt nem rögzített, a beteg panaszai alapján a helyes diagnózis felállításához szükséges laboratóriumi, illetőleg képalkotó diagnosztikus vizsgálatokat nem végezte el, a béllezáródás kórisméjének kizárása hiányában bocsátotta a felperest otthonába, holott az elvárható gondosság elve szerinti ellátás a felperes kórházi obszervációját tette volna szükségessé. A felperes ezért nem juthatott időben adekvát egészségügyi ellátáshoz, otthonában fájdalmakat élt át, folyamatosan hányt, hasa görcsölt, lázas volt, így csak két nappal később, egy másik egészségügyi szolgáltatónál állították fel a helyes diagnózist, és látták el a felperes vékonybél elzáródását műtéti úton. Az elsőfokú bíróság ezért azt helyesen állapította meg, hogy emiatt sérült a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő joga, amit a Ptk. az általánosan védett személyiségi jogok között nevesít is [Ptk. 2:43. § a) pont]. Ezen túlmenően azonban tévedett az elsőfokú bíróság amikor úgy foglalt állást, hogy a felperes élethez való jogát is megsértette az alperes. Szakértői véleménnyel alátámasztott kétségtelen tény ugyanis, hogy az előzőekben körülírt jogellenes és felróható alperesi mulasztás ellenére a felperes nem került szeptikus, életet veszélyeztető állapotba. A Fővárosi Ítéltábla ezért az élethez való személyiségi jog megsértése megállapítását [Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pont] mellőzte.

Az alperes és a beavatkozó arra megalapozottan hivatkoztak fellebbezésükben, hogy a Ptk. 2:51. és 2:52. §-ából következően a jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása. A jogosultat ugyan az új szabályozás szerint nem terheli a hátrány bizonyítása, ez nem feltétele a sérelemdíj megítélésének. A 2:52. § (1) bekezdéséből kitűnően azonban az érintett az őt ért nem vagyoni sérelemért követelhet sérelemdíjat. Tehát a sérelemdíj funkciója a személyiségi jogok megsértésével okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálása. Az új Ptk. a sérelemdíj megítéléséhez, annak összegszerűsége meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő a bíróságok számára, egyúttal rögzíti azt, hogy az adott ügyben

eljáró bíróságnak milyen szempontokat kell elsősorban figyelembe vennie annak megítélésénél, hogy szükséges és indokolt a sérelemdíj vagy sem. A mérlegelés körébe kell vonni a sérelmet szenvedett fél személyét, a jogsértés személyére, környezetére gyakorolt hatását, továbbá az eset egyéb körülményeit. A sérelemdíj összegének megállapításánál a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, mértéke, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. A bíróságnak mindezek értékelésével kell megállapítania az adott személyt ért hátrányokat, és annak alapján eldöntenie, hogy a sérelmet szenvedett fél jogosult-e sérelemdíjra, amennyiben igen, milyen összegszerűségben. A bírói mérlegelés adott esetben arra is vezethet, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére [BH 2016. 241.].

Kétségtelen, hogy a felperes az alperes felróható mulasztása ellenére nem került életveszélyes, szeptikus állapotba, de az a körülmény, hogy az alperes előzőekben körülírt mulasztásai miatt a kórházi ellátása helyett az otthonába bocsátották, ahol fájdalmakat élt át, folyamatosan - már bélsarat is - hányt, hasa görcsölt, lázas volt, és csak két nappal később, egy másik egészségügyi szolgáltatónál műtötték meg bélelzáródás miatt, holott annak diagnózisa már az alperesi ellátás idején ki nem zárható módon felállítható lett volna, olyan nem vagyoni sérelemnek minősül, amely megalapozza a felperes sérelemdíj iránti igényét.

A Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI. 17.) PK határozatával elfogadott Polgári Kollégiumi vélemény 7. pontja szerint a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy alanyi jogvédelmet nyújtson, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól. A sérelemdíj intézménye a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetés. A kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, míg a büntetés a jogsértésnek szól (visszatartási cél). A sérelemdíjjal elérni kívánt vagyoni elégtétel tágabb kategória, mint a kompenzáció, mert az a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzetten, veszteségérzésen túl, magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is.

Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogsértés e szankcióját a törvényben meghatározott céljával összhangban alkalmazta, és a Ptk. 2:52. § (3) bekezdés értelmében a jogsértés tárgyi súlyára, az intézmény magánjogi büntetés jellegére is tekintettel a sérelem és a felróhatóság csekélyebb mértékéhez, valamint a hasonló ügyekben megítélt sérelemdíj mértékéhez igazodóan szabta meg a felperest megillető sérelemdíj összegét is, ezért annak mérséklésére nincs indok.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az előzőekben kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg ezt meghaladóan - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

Az alperes és a beavatkozó a nagyobb részben sikertelen fellebbezésük következményeként a másodfokú eljárásban is irányadó régi Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperes részére a régi Pp. 75. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel megállapított fellebbezési eljárási költséget.

Az alperes fellebbezése folytán felmerülő - az Itv. 39. § (1) bekezdése, valamint a 46. § (1) bekezdése szerint számított - fellebbezési eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli; míg a beavatkozó köteles megfizetni az állam javára - a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, ugyancsak az Itv. 39. § (1) bekezdése, valamint a 46. § (1) bekezdése szerint számított - fellebbezési

eljárási illetéket.

Budapest, 2018. szeptember 21.

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.

bíró